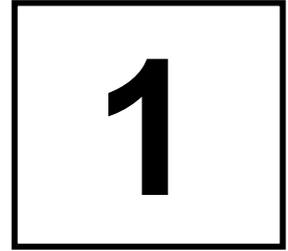

การบริหารระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : กรณีศึกษาโรงเรียน
 นานาชาติลุมพินี ประเทศเมียนมาร์
 THE 21ST CENTURY LEARNING SUPPORT SYSTEMS MANAGEMENT :
 A CASE STUDY OF LUMBINI ACADEMY BURMA

ดร.ณิรดา เวชญาลักษณ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนนานาชาติ ลุมพินี ประเทศเมียนมาร์ โดยการสัมภาษณ์เลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจงประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้จัดการ หัวหน้าฝ่าย และ หัวหน้างาน จำนวน 7 คน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินและออกแบบการประเมินซึ่งมีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 การจัดระบบการประเมินผลการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบและมีประสิทธิภาพ มีการประเมินผล ระหว่างเรียนเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละคน และรายงานให้ผู้ปกครองทราบ กำหนดรายวิชาในหลักสูตรและกำหนด วิธีการจัดการเรียนเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 การบริหารจัดการเรียนรู้นอกเหนือจากสภาพแวดล้อมและวิถีความเป็นอยู่ บูรณาการความรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปสู่การพัฒนาชุมชนของตนเอง การจัดการเรียนการสอนในวิชาหลักที่มุ่งให้โอกาสสำหรับการใช้ ทักษะในศตวรรษที่ 21 พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะของผู้เรียนเพื่อพัฒนาวิชาชีพให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 โดยการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ส่งเสริมการใช้เครื่องมือและกลยุทธ์การเรียนการสอนไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน จัด สภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนและภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศตวรรษที่ 21 โดยผู้สอน จัดให้มีคอมพิวเตอร์บนโต๊ะ ในห้องเรียนและห้องสมุด ฟรี Wi -Fi และมีการบูรณาการเรียนรู้ออกไปกับวิชาชีพในชั้นเรียน

คำสำคัญ: การบริหาร, ระบบสนับสนุนการเรียนรู้, ศตวรรษที่ 21

ABSTRACT

This research objective was to study learning support systems management in 21st Century: a case study of Lumbini Academy Burma. The data providers are 7 interviewees included the school administrators, supervisors ,managers, header of section, the findings are as follows Standards and assessment. The school has established or defined criteria to evaluate and design with the flexibility with 21st century skills, has provided the system to evaluate the various learning styles and effectively. There was formative testing during the study to exam the learning progress of student and send the report to parents. Curriculum and Instruction. The School scheduled Course and determine how learning to develop skills in the 21st century. The learning management, learning environment and way of living was integrated with the knowledge that they can contribute to community development. The teaching in the core subjects aimed to providing opportunities for skills in the 21st century. 3) Professional development. The schools have developed local curriculum and activities to promote the skills of students to professional development in 21st century by teaching the integrated use of instrument and strategies for teaching into practice in class. Learning environment. The school has provided both inner and outer environment that promotes learning to develop 21st century, which is managed by the instructor. Classes are organized according to the student's needs and provided a computer on a desk in a classroom and a library with free Wi -Fi and integrating classroom learning with democracy.

Keywords: Management, Learning Support Systems, 21st Century

* คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

บทนำ

พลวัตการเปลี่ยนแปลงในโลกศตวรรษที่ 21 สืบเนื่องจากกระแสการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี สังคม สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ อย่างรวดเร็ว เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาของทุกประเทศทั่วโลก เพื่อสร้างความมั่นคงและการพัฒนาที่ยั่งยืน จะเห็นว่าแต่ละประเทศในโลกมุ่งเน้นการพัฒนาประชาชนของตนเองให้มีความสามารถเพื่อที่จะแข่งขันกับนานาประเทศได้ และเครื่องมือหรือกลไกในการพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ ความสามารถ คือการให้การศึกษาตนเอง ปัจจุบันหลายประเทศได้คิดรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถของประชาชนในการรองรับการเปลี่ยนแปลงในโลกศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันไป ซึ่งในประเทศไทยมีการออกแบบการศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้กำหนดเป้าประสงค์หลักของการจัดการศึกษาและกลไกการขับเคลื่อนที่ชัดเจนเพื่อให้การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริม plugged ความคิด ความรู้ ทักษะคิด และทักษะแก่ประชาชนในสังคมโดยรวมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศในระยะยาว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557, คำนำ)

การบริหารจัดการศึกษาของไทยยึดเป้าหมายหลักของการพัฒนาการศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรยาบรรณ ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย พบว่า 1) ปฏิรูปการผลิตครูและพัฒนาศักยภาพครูประจำการ 2) ปฏิรูปการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควรเชื่อมโยงการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย มีหลักสูตรแกนเพื่อเป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอน ในขณะที่ให้อิสระและยืดหยุ่นแก่โรงเรียนและครูในการออกแบบกระบวนการเรียนการสอน 3) ปฏิรูประบบการประเมินผล โดยประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประเมินอย่างสร้างสรรค์ เพื่อบ่มเพาะทักษะ “เรียนรู้ที่จะเรียน” 4) ปรับรูปแบบการบริหารจัดการให้มีการบริหารจัดการที่หลากหลาย มีความอิสระสอดคล้องกับศักยภาพและความพร้อมของโรงเรียนและชุมชนเพื่อลดการรวมศูนย์และลดภาระของภาครัฐ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557, หน้า 167-169)

การบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจากกระบวนการที่คนดั้งเดิมไปสู่กระบวนการที่คนใหม่เพื่อให้โลกของนักเรียนและโลกความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ที่ไปไกลกว่าการได้รับความรู้แบบง่าย ๆ ไปสู่การเน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ ทักษะที่สำคัญจำเป็นสำหรับการเป็นนักเรียนในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นสิ่งท้าทายของผู้บริหารโรงเรียนที่จะพัฒนาผู้เรียนเพื่ออนาคตให้มีทักษะ ทัศนคติ ค่านิยมและบุคลิกภาพส่วนบุคคลเพื่อเผชิญกับอนาคต (วิโรจน์ สารัตนะ, 2556, หน้า 113) การดำเนินการตามนโยบายภาครัฐเพื่อให้ก้าวสู่โรงเรียนในศตวรรษที่ 21 คือการทำให้โรงเรียนไม่เพียงแต่เป็นสถานที่แห่งการเรียนรู้ ดังที่ Pham (2002 อ้างถึงในวิโรจน์ สารัตนะ, 2556, หน้า 79) ได้กล่าวถึงโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ว่าเป็นผลพวงจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทำให้ระบบสารสนเทศมีความเป็นสากลและมีความซับซ้อนมากขึ้นโดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดมือถือและเทคโนโลยีสื่อสารเพื่อนถึงเพื่อน (peer-to-peer technology) ซึ่งทำให้รูปแบบการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเป็นสหวิทยาการมีการบูรณาการระหว่างสาขาวิชาโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ เปลี่ยนจากหลักสูตรที่เน้นตำราเรียนเป็นหลักสูตรที่เน้นประสบการณ์จากการทำวิจัย เน้นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เชิงรุก ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบร่วมมือและเตรียมตัวเพื่อการทำงานต่อไป

จากการศึกษาประเทศในกลุ่มอาเซียนที่มีการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนเพื่อให้ก้าวทันศตวรรษที่ 21 พบว่าประเทศเมียนมาร์ ซึ่งเป็นประเทศที่มีมุ่งพัฒนาการศึกษาอย่างน่าสนใจ ดังที่นักวิชาการศิริ ทิวะพันธุ์ และคณะ (2557, หน้า 87) ที่ได้ศึกษาและเสนอรายละเอียดในบางแง่มุมเกี่ยวกับการศึกษาของประเทศเมียนมาร์ว่าหลายทศวรรษที่ผ่านมาเมียนมาร์มีความล่าช้าเนื่องจากรัฐบาลหวาดกลัวการให้การศึกษาแก่ประชาชนและได้เจียดงบประมาณประเทศเพียง 1 เปอร์เซ็นต์ให้กับการศึกษา จนกระทั่งเมื่อปี ค.ศ. 2011 ที่ผ่านมา รัฐบาลของประธานาธิบดีเต็งเส่งได้มีความพยายามผลักดันเรื่องการศึกษา เห็นได้จากมีการเพิ่มงบประมาณสนับสนุนการศึกษาจากเดิม 340 ล้านดอลลาร์เป็น 740 ล้านดอลลาร์ แต่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ายังน้อยกว่าที่จำเป็นต้องใช้ อย่างไรก็ตามถือว่าเดินมาถูกทางแล้วและปัจจุบันเมียนมาร์ตื่นตัวกับการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น ในเมืองใหญ่อย่างเช่น ร้างกุ้งมีโรงเรียนนานาชาติลูมพินีที่สามารถผลิตนักเรียนที่มีความสามารถสูงสอบเข้าไปเรียนต่อยังต่างประเทศได้ แสดงให้เห็นการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ การจัดการศึกษาของโรงเรียนลูมพินี ประเทศเมียนมาร์ ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่าเป็นโรงเรียนในอนาคต (The school for the Future) ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) จัดการเรียนรู้ที่มีความสุข 2) ให้ความรู้พื้นฐานและเตรียมพร้อมสู่ระดับที่สูงขึ้น 3) ติงความสามารถที่ดีที่สุดของนักเรียนที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน 4) สอนโดยวิธีการเรียนรู้จากการ

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมและคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) การฝึกอบรมให้เรียนรู้ตลอดชีวิต 6) เพื่อให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับในระบบมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน เช่น อเมริกาและเมียนมาร์ (Lumpini Academy, n.d.) รวมถึงการจัดระบบสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อรองรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21

จากความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนานาชาติลุมพินีดังกล่าวข้างต้น และการกำหนดวิสัยทัศน์อย่างโดดเด่นเพื่อมุ่งเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนนานาชาติลุมพินี เพื่อจะได้ศึกษาวิธีการบริหารจัดการเรียนรู้ที่สำคัญอันจะทำให้การศึกษาพัฒนาได้อย่างเป็นระบบสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกอนาคตต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนนานาชาติลุมพินี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) มาตรฐานและการประเมิน 2) หลักสูตรและการสอน 3) การพัฒนาวิชาชีพ 4) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยการสัมภาษณ์

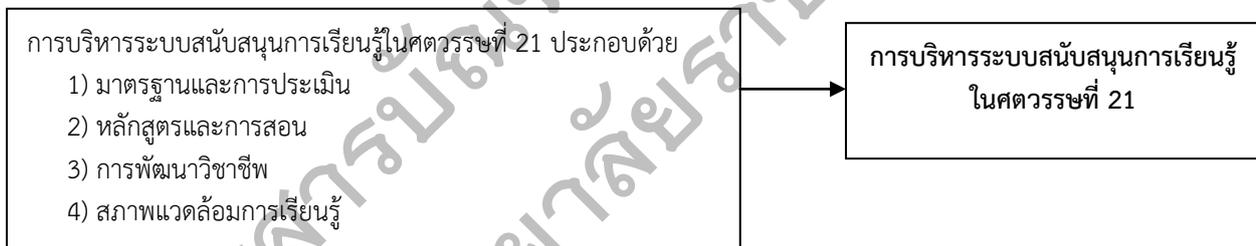
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยผู้อำนวยการ ผู้จัดการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย และหัวหน้างาน จำนวน 7 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

การบริหารระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยผู้อำนวยการ ผู้จัดการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย และหัวหน้างาน จำนวน 7 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน วัตถุประสงค์ของโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน

2.2 ออกแบบสัมภาษณ์โดยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดการบริหารระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประสานงานกับโรงเรียนและผู้ประสานงาน Maung Min Naing Tun เจ้าหน้าที่โรงเรียนนานาชาติลุมพินีวางแผนและจัดเวลาในสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และสรุปเนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนนานาชาติลุมพินี ประเทศเมียนมาร์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

1. ด้านมาตรฐานและการประเมิน

โรงเรียนมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินและออกแบบการประเมินซึ่งมีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 มีการจัดระบบการประเมินผลการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบและมีประสิทธิภาพ เช่น การทดสอบ และประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อตรวจสอบความคืบหน้าของผู้เรียนแต่ละคน และรายงานให้ผู้ปกครองทราบด้วย นอกจากนี้ผู้สอนยังประเมินผู้เรียนโดยการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนมีการคิด วิเคราะห์ในเนื้อหาที่เรียนนั้น และการประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในรูปแบบของการสอบซึ่งจะจัดขึ้น 2 ครั้งต่อปีการศึกษา

มาตรฐานสำหรับการประเมินที่สะท้อนถึงการมีทักษะในศตวรรษที่ 21 จากที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้:

1. การเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม
2. การเรียนการสอนเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนและมีบริบทที่แตกต่างกันไปแต่ละบุคคล
3. การเรียนการสอนคือการอำนวยความสะดวกและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนที่จะใช้ความสามารถของผู้เรียนในวิธีที่มี

ประสิทธิภาพและสร้างสรรค์

4. การเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนหรือที่ถูกร่างขึ้นมาจากความสามารถของผู้เรียนในการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพเป็นครั้งหนึ่งของกระบวนการในมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินมีการเข้าถึงทรัพยากรที่มีประโยชน์และเงินทุนที่เพียงพอสามารถช่วยให้มีเกณฑ์

5. การเรียนการสอนและการเรียนรู้ที่ควรจะทำตามด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมในยุคปัจจุบัน

2. ด้านหลักสูตรและการสอน

โรงเรียนมีการกำหนดรายวิชาในหลักสูตรและกำหนดวิธีการจัดการเรียนเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยหลักสูตรของที่นี่มีความยืดหยุ่นมาก ตำราและทรัพยากรที่มีประโยชน์อื่น ๆ จะใช้เป็นข้อมูลอ้างอิง เป็นส่วนหนึ่งของการเรียน การบริหารจัดการเรียนรู้นอกเหนือจากสภาพแวดล้อมและวิถีความเป็นอยู่ได้บูรณาการความรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปสู่การพัฒนาชุมชนของตนเอง เช่น การรีไซเคิลขยะลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนและอื่น ๆ

การจัดการเรียนการสอนในวิชาหลักที่มุ่งให้โอกาสสำหรับการใช้ทักษะในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีและทักษะการคิดขั้นสูง โดยในชั้นเรียนที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับในอนาคต มุ่งให้ผู้เรียนที่มีตัวเลือกของการใช้ไอซีที ผู้สอนมีความเข้าใจในความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียน และปรับแต่งวิธีการสอนตามความต้องการของผู้เรียน มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้มากกว่าความเข้าใจ ฝึกให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของผู้เรียนเช่นเดียวกับทักษะความเป็นผู้นำและนำเสนอผลเป็นรายบุคคลของผู้เรียนเพื่อเพื่อนของผู้เรียน

หลักสูตรของโรงเรียนลุมพินีได้รับการออกแบบมาเพื่อตอบสนองมาตรฐานทักษะในศตวรรษที่ 21 มีการประเมินเป็นประจำทุกปีเพื่อตรวจสอบว่ามาตรฐานในปัจจุบันความต้องการที่เปลี่ยนแปลง ในขณะเดียวกัน มีการบูรณาการทรัพยากรที่มีอยู่โดยได้รับความร่วมมือจากชุมชนท้องถิ่น เพื่อการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน โดยโรงเรียนกำหนดว่าการเรียนรู้และการเรียนการสอนจะต้องทำร่วมกัน ผู้สอนจะต้องเตรียมการสอน และผู้สอนยังได้เรียนรู้จากผู้เรียนอีกทางหนึ่ง การเรียนการสอนจะต้องตอบสนองความต้องการในปัจจุบันมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ การเรียนการสอนจะต้องขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันหรือประสบการณ์ชีวิตโรงเรียนมีหลักสูตรที่ดีที่ส่งเสริมและให้ความรู้ผู้เรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่หลากหลายวิชาและแผนการสอนโดยการช่วยให้ผู้เรียนบรรลุความรู้ที่สำคัญ โรงเรียนใช้ปฏิบัติระบบประชาธิปไตย และใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้รับโอกาสการเรียนรู้ที่จะปรับปรุงความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนการคิดเชิงวิพากษ์การแก้ปัญหาและความคิดร่วมกัน โรงเรียนที่ยังดำเนินการร่างของสภาผู้เรียนที่จะช่วยปรับปรุงความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบสำหรับผู้เรียน โรงเรียนจัดทัศนศึกษาเพื่อส่งเสริมให้การบูรณาการทรัพยากรชุมชนนอกห้องเรียน

ผู้สอนมีเทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียน การเรียนการสอนนี้จะช่วยเพิ่มทักษะและส่งเสริมการอภิปรายเกี่ยวกับจริยธรรมโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่จะบรรลุความรู้ที่ดีขึ้นและกระตุ้นทักษะการ

คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของผู้เรียน โดยบูรณาการการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและรวมความเป็นจริงของชีวิตจากโลกภายนอก ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจบทเรียนที่ชัดเจนมากขึ้น หลักสูตรจะขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียนทั้งการพูดและการเขียน มุ่งเน้นวิชาเฉพาะเช่นศิลปะวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งในภาษาอังกฤษถูกนำไปใช้เป็นสื่อกลางในการเรียนการสอนตามความเหมาะสมและมีความยืดหยุ่นที่กับค่านิยมการศึกษาในปัจจุบัน

3. ด้านการพัฒนาวิชาชีพ

โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะของผู้เรียนเพื่อพัฒนาวิชาชีพให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 โดยการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การใช้เครื่องมือและกลยุทธ์การเรียนการสอนไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน ส่งเสริมกระบวนการสื่อสารการเรียนรู้ระดับมืออาชีพ (PLC: Professional Learning Communication) ทุกวันศุกร์ เวลา 8:00 -09:00 น. มีการอภิปรายร่วมกันและนำเสนอ

ผู้ก่อตั้งโรงเรียนการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนบนพื้นฐานของคณะกรรมการกลางของการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (CBSE: Central Board of Secondary Education) มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาอัตลักษณ์ทางสังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และประเพณี กิจกรรมผู้เรียนจะทำในแต่ละปีการศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะ นอกจากนี้ผู้เรียนจะได้รับอนุญาตในรูปแบบสโมสร เช่น สโมสรฟุตบอล สโมสรสิ่งแวดล้อม และสโมสรหนังสือพิมพ์ ช่วยให้ผู้เรียนเหล่านี้ในการพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการเป็นผู้นำและการทำงานเป็นทีมที่นอกเหนือไปจากทักษะและความรู้ที่มาจากการสร้างสโมสรเหล่านี้

หลักสูตรท้องถิ่นมีพื้นฐานมาจากการออกแบบ การออกแบบที่รวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตและการเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาปัจจุบันจากชุมชนท้องถิ่นและสังคม ผู้เรียนจะอำนวยความสะดวกและเป็นกำลังใจที่จะสังเกตเห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบริบทที่แตกต่างกัน ผู้เรียนจะช่วยด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุและผลเช่นเดียวกับการแก้ปัญหา การอ่านและการเรียนรู้ทรัพยากร นอกจากนี้ยังมีการเข้าถึงห้องสมุด อินเทอร์เน็ต พร้อมกับการสังเกตการปฏิบัติอื่น ๆ ภายในชุมชน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ผ่านการสังเกต การรายงานร่วมกัน การนำเสนอและอภิปรายที่ใช้ในการเรียนการสอนและการเรียนรู้ ทั้งผู้สอนและผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาจากประสบการณ์นี้ ทุกเช้าวันศุกร์ที่ประชุมจะจัดขึ้นในโรงเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้

โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้เรียนในการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เทคโนโลยีขั้นสูงอื่น ๆ เพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนจะแนะนำให้มีระดับคอมพิวเตอร์อย่างน้อยหนึ่งซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทฤษฎีและการปฏิบัติคุณเคยคอมพิวเตอร์ ผู้เรียนที่ได้รับการสนับสนุนที่จะเริ่มต้นใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ในระดับที่จะทำงานในโครงการของผู้เรียนเป็นช่วงต้นของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และจัดให้มีการประชุมประจำสัปดาห์ซึ่งในผู้สอนนำเสนอหัวข้อที่แตกต่างจากมุมมองที่หลากหลาย ผู้เรียนมีการฝึกให้ทำงานเป็นทีมและทักษะการนำเสนอและทักษะการฟัง สำหรับการเรียนการสอนภาษาและการเรียนรู้กระบวนการเราจะใช้ความหลากหลายของกิจกรรม เช่น เกม, กิจกรรม, คอนเสิร์ต, การท่องเที่ยว, การเดินทางและอื่น ๆ ทั้งภายนอกและภายในห้องเรียน ทั้งหมดของกิจกรรมเหล่านี้จะทำเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมอาชีพทางประวัติศาสตร์และความบันเทิงในศตวรรษที่ 21

4. ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนและภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศตวรรษที่ 21 ซึ่งบริหารจัดการโดยผู้สอน นอกจากนี้เรามักจะมีการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยได้เชิญนักการศึกษาที่มีชื่อเสียงมาให้ความรู้และเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมเชิงปฏิบัติการที่จะเป็นประโยชน์สำหรับทั้งผู้สอนและผู้เรียนด้วย

นอกเหนือจากกิจกรรมที่กล่าวถึงยังมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมและระดับชาติที่ผู้เรียนได้เรียนรู้รวมทั้งด้านวิทยาศาสตร์และศิลปะยุติธรรมและการแข่งขัน เช่น การอภิปรายการสะกดคณิตศาสตร์และอื่น ๆ นอกจากนี้นักศึกษายังไปในการเดินทางไปยังส่วนอื่น ๆ ของประเทศที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของประเทศได้ มีการดำเนินการวิจัยทางวิทยาศาสตร์เช่นเดียวกับการมีส่วนร่วมในการออกกำลังกายการสร้างทีมงาน

โรงเรียนได้ให้ผู้สอนบริหารจัดการชั้นเรียนตามที่ต้องการ ผู้สอนบางคนตกแต่งห้องเรียนเพื่อที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียน ในขณะที่ผู้สอนบางคนออกแบบห้องเรียนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของผู้เรียนในชั้นเรียน นอกจากนี้ผู้สอนยังสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจกับเรื่องที่ผ่านมาแล้วโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนจะได้ทำงานอย่างเป็นอิสระในโครงการซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนที่จะเป็นอิสระในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาในการปรับปรุงทักษะการนำเสนอและส่งเสริมการเจริญเติบโตทางปัญญา การเรียนรู้ผ่านหนังสือจากห้องสมุดได้รับการสนับสนุน สำหรับการ

การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต โดยโรงเรียนได้จัดให้มีคอมพิวเตอร์บนโต๊ะในห้องเรียนและห้องสมุด ฟรี Wi-Fi นอกจากนี้ยังมีโปรเจกเตอร์ เช่นเดียวกับการเรียนการสอนเช่นภาพและเสียง มีแฮกซ์เชิงพิเศษลักษณะสำหรับโอกาสพิเศษมาบรรยายให้ความรู้

ขณะที่สอนผู้สอนยังสนับสนุนและเสริมสร้างการเรียนรู้และเป็นไปตามมาตรฐานของผู้เรียน และผู้เรียนสามารถใช้ทรัพยากรที่แตกต่างกันเพื่อช่วยในการเรียนรู้ของตนเอง ตามสภาพแวดล้อมที่สามารถทำได้ โดยการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงให้ดีขึ้น โปสเตอร์ หนังสือ การจัดการแข่งขัน บทกวี ปาฐกถา ศิลป์และ นิทรรศการวิทยาศาสตร์ ทั้งหมดนี้ ผู้สอนสามารถให้ความช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อการพัฒนาทักษะให้ดีขึ้น

การเรียนรู้โดยการใช้สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนโดยการพาไปเยี่ยมชมสวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์แห่งชาติ การบูรณาการเรียนรู้กับประชาธิปไตยในชั้นเรียน เพื่อที่จะได้เกิดการปฏิบัติและได้เรียนรู้จากสังคมภายนอก การเรียนรู้เรื่องสุขภาพ การเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมที่จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ผู้เรียนและผู้สอนจะเกิดความผูกพันกัน เป็นรูปแบบการส่งเสริมให้ความรู้และการเรียนรู้ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการบริหารระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนนานาชาติลุมพินี ประเทศเมียนมาร์ มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านมาตรฐานและการประเมิน

ด้านมาตรฐานและการประเมิน พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินและออกแบบการประเมินซึ่งมีความยืดหยุ่น และมีการประเมินในภาพรวม 2 ครั้งต่อปีการศึกษา มีการประเมินระหว่างการเรียนรู้โดยผู้สอน เช่น การประเมินการมีส่วนร่วม การประเมินผู้เรียนตามความสามารถของแต่ละบุคคล การประเมินโดยการส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนตามความสามารถเพื่อพัฒนาทักษะและความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนนานาชาติลุมพินี มีวิสัยทัศน์ว่าโรงเรียนในอนาคต (The school for the Future) และก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) จัดการเรียนรู้ที่มีความสุข 2) ให้ความรู้พื้นฐานและเตรียมพร้อมสู่ระดับที่สูงขึ้น 3) ดึงความสามารถที่ดีที่สุดของผู้เรียนที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน 4) สอนโดยวิธีการเรียนรู้จากการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมและคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) การฝึกอบรมให้เรียนรู้ตลอดชีวิต 6) เพื่อให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับในระบบมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน เช่น อเมริกาและเมียนมาร์ (Lumpini Academy, n.d.) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2555, หน้า 16 - 21) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยสรุปได้ว่าควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของศิษย์ โดยผู้สอนช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้

2. ด้านหลักสูตรและการสอน

ด้านหลักสูตรและการสอน พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดรายวิชาในหลักสูตรและกำหนดวิธีการจัดการเรียนที่ยืดหยุ่นมาก ทั้งนี้เนื่องจากเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาทักษะผู้เรียนตามความสามารถของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน ไม่มีตำราที่แน่นอน โดยตำราจะใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงและเป็นเพียงส่วนหนึ่ง ในการเรียนรู้ มีการเรียนรู้นอกเหนือจากตำราคือการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมและวิถีความเป็นอยู่โดยการบูรณาการ และบูรณาการนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีและทักษะการคิดขั้นสูงเพื่อฝึกทักษะผู้เรียนในชั้นเรียน โรงเรียนกำหนดการสอนตามความต้องการของผู้เรียน มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้มากกว่าความเข้าใจ ฝึกให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของผู้เรียนเช่นเดียวกับทักษะความเป็นผู้นำและนำเสนอผลเป็นรายบุคคลของผู้เรียนเพื่อเพื่อนของผู้เรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร สอดคล้องกับ ลักขณา ศรีวัฒน์ (2554, อ้างถึงในศศิธร เวียงวะลัย, 2556, หน้า 2) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ที่เน้นควมคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะแต่ละคนแตกต่างกันมาตั้งแต่เกิด อันเนื่องมาจากโครงสร้างของยีนและดีเอ็นเอ จึงทำให้สภาพที่เป็นของแต่ละคนแตกต่างกัน เช่น มีรูปร่างลักษณะ ค่านิยม ความเชื่อ ความสนใจ มีความรู้ความสามารถ มีสติปัญญา ความถนัดหรืออาจกล่าวได้ว่ามีบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่แตกต่างกันนั่นเอง หากวิเคราะห์ให้ดีจะพบว่า การที่บุคลิกภาพและพฤติกรรมของบุคคลแตกต่างกันนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ พันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งคือโรงเรียนเน้นการสอนวิชาศิลป วิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นวิชาที่จะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดอย่างเป็นระบบและทักษะความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้ สอดคล้องกับ สิริรัตน์ นาคิด (2559, หน้า 234) ที่ได้กล่าวถึงแนวคิดหลักที่สำคัญของการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะในศตวรรษที่ 21 และคุณลักษณะที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเปิดกว้างทางความคิดอย่างอิสระ

3. ด้านการพัฒนาวิชาชีพ

ด้านการพัฒนาวิชาชีพ พบว่า โรงเรียนมีการส่งเสริมกระบวนการสื่อสารการเรียนรู้ระดับมืออาชีพ (PLC: Professional Learning Communication) โดยผู้สอนจะร่วมกันอภิปรายและนำเสนอวิธีการสอน ทุกวันศุกร์ เวลา 8:00 -09:00 น. เป็นวิธีการที่จะให้ผู้สอนมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาอัตลักษณ์ทางสังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และประเพณี ออกแบบการเรียนรู้โดยสังเกตุและการเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาปัจจุบันจากชุมชนและท้องถิ่นและสังคม ผู้เรียนจะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุและผล รวมทั้งแนวทางการแก้ปัญหา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ผ่านการสังเกตุ การรายงานร่วมกับการนำเสนอและอภิปรายที่ใช้เทคโนโลยีและสื่อต่าง ๆ ฝึกให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีมและทักษะการนำเสนอและทักษะการฟัง สอดคล้องกับฉันทา เวชญาลักษณ์ (2559, หน้า 14) ได้แสดงความคิดเห็นว่าโรงเรียนต้องผลิตคนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ควบคู่กับเนื้อหาวิชาหลัก เช่น ทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะในการเรียนรู้และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเอง ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสารที่จะทำให้ผู้เรียนรู้จักคิด เรียนรู้ แก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและภายในชั้นเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างวิถีปฏิบัติให้เกิดความรู้แก่ผู้เรียน เช่น การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการโดยได้เชิญนักการศึกษาที่มีชื่อเสียงมาให้ความรู้และเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมเชิงปฏิบัติการที่จะเป็นประโยชน์สำหรับทั้งผู้สอนและผู้เรียนด้วย สนับสนุนและเสริมสร้างการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถใช้ทรัพยากรที่แตกต่างกันเพื่อช่วยในการเรียนรู้ของตนเอง ตามสภาพแวดล้อมที่สามารถทำได้ โดยการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงให้ดีขึ้น มีการจัดการแข่งขัน บทกวี ปาฐกถา ศิลปะ และนิทรรศการวิทยาศาสตร์ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน การสนับสนุนการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยีและทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ การสนับสนุนการติดต่อกับชุมชนและการมีส่วนร่วมระหว่างต่างชาติในการเรียนรู้โดยตรงและออนไลน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนต้องการที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติและได้เรียนรู้จากสังคมภายนอก เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่มทีมและรายบุคคลและฝึกการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมที่จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและความเป็นระเบียบเรียบร้อย สอดคล้องกับ Waugh (2011, อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2556, หน้า 94 -97) ที่กล่าวว่า การบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อการสอนที่หลากหลาย มีผลกระทบและมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิธีการที่ผู้เรียนมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มเพื่อน กับงานที่มอบหมายให้ทำและกับโลก นอกจากนี้ การที่สามารถใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้รวดเร็ว ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ในการจดจำและสามารถให้ความสำคัญกับทักษะการคิดขั้นสูงได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องการบริหารระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนนานาชาติลุมพินี ประเทศเมียนมาร์ ที่พบว่า การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพ และบูรณาการการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เน้นทักษะด้านภาษาเป็นสำคัญ ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการยืดหยุ่น และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระตามความถนัดและความสนใจ

2. ส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ในทุกรายวิชาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านภาษา และเสริมกิจกรรมเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน เพื่อจะทำให้การบริหารจัดการเรียนการสอนและการจัดระบบสนับสนุนการเรียนรู้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2559). การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 13(61), 11 - 2.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ตถาคตพับลิเคชั่น จำกัด.
- วิโรจน์ สารรัตนะ (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา : กรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์.
- ศศิธร เวียงวะลัย. (2556). *การจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศิริ ทิวะพันธ์ และคณะ. (2557). *เรียนรู้สังคมวัฒนธรรมเมียนมาร์*. พิษณุโลก: ตระกูลไทย.
- สิริรัตน์ นาคิด. (2559). บทวิจารณ์หนังสือการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 11(1), 234.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- Lumpini Academy. (n.d.). *The School for the future*, Handbook: Burma.

วารสารบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร